

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptan: 3knak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

A magyar nemzet jó szíve.

Hányszor, de hányszor vetették szemére a magyar társadalomnak, hogy tétlen, hogy közönyös, hogy nincs érzelme olyan dolgok iránt, melyeknek mindnyájukat érdekelnie kellene.

Lehet, hogy a panasza, a szemrehányás nem is volt mindig indokolatlan. Ám ha mélyre tekintünk a dolognak, nem egyszer másutt találjuk meg a hibát, nem pedig abban, hogy a magyaroknak már természetévé vált a közöny.

Ellenkezőleg. Jó igaz, nemes ügyért a magyar társadalom mindig tudott nemcsak lelkesedni, de áldozatot is hozni.

Hiszen szabadságáért, hiteért, nagy eszméikért annyiszor tette egész nemzet kockára életét, hogy e tekintetben nincs a földön párja.

S ha körültekintünk és látjuk, hogy a mi kevesünk van, az mind a nemzet áldozatkészségéből támadt, sem fejedelmi kegy, sem véletlen szerencse, sem semmiféle külső erő nem hozta létre, hanem egyes egyedül a magyar társadalom maga volt az alkotója: mi jogon vehetjük szemére a közönyt ennek a nemzetnek, ennek a társadalomnak?

Tud ez a magyar közönség adni, lelkesülni, áldozni, csak legyen kéz, a mely megrezzente szíve hurjait, legyen hang, a mely lelkéhez utat talál. Ilyenkor egy meleg áramlat járja át, a magyart, föllendül s eszelezkedik, s ilyenkor bizony példát vethetnek róla akár nagyobb, gazdagabb, szerencsésebb népek is.

Avagy kell-e ennek bebizonyítására meggyőzőbb példa, mint az, a melynek még ma is tanúi vagyunk, a melyen a magyar társadalom minden osztálya és rétege egy szívet, egy lélekkel végzi a szamaritánus munkát, hogy hajlékhoz juttassa azokat a szegényeket, kiknek feje fölött elpusztítá azt a tűz, hogy kenyeret adjon azoknak, akikét olvívé a víz?

Számszerinti bevétel eredményét még nincs módunkban közölni sem annak az országos népművelésnek, sem a sorsjátéknak, melyet a társadalom a tűz- és vízkárosultak javára rendezett. De annyit már tudunk, hogy mind a kettő meghaladja a hozzá kötött legvéremsébb várakozást fényes tanúságot tesz a magyar közönség jó szívérlől, résztvevő léteiről.

De még fényesebben nyilatkozik ez abban az eredményben, melyet a magyar írók és művészek által az

eperjes-nagykároly-toroczkói tűzkárosultak felségelésére kiadott „Segítség”-album fölmutat. Már maga az, hogy a magyar irodalom és művészet mondhatni hevenyészve egy olyan díszművet tudott elő állítani, amilyenhez fogható hasonló alkalmi czélra sem a franciák, sem a németek, de még az angolok sem tudnak fölmutatni, már maga ez is örvendetes jelensége fajunk kulturális erejének. Mert a „Segítség”-album valóban megérdemli a díszmunka nevével s oly becses irodalmi és művészeti kincs, mely királyok asztalát méltó díszíti.

Hát ha még összeállításának és elterjesztésének tényezőit is vizsgáljuk! A szakszerű írók költők és művészek czéhebe erre az alkalomra oda sorakoznak a társadalomnak olyan elemei, melyeket máskor csak mint pártolókat látunk szerepelni.

Tollat ragad az ország leendő királya, követi a példát a magyar nemzet nagy népszerűségű főhercege, és az egyetlen királyi herceg, aki hazánkat a magáénak vallja. — Nem érik be pártfogással, hanem tevőleges részt vesznek a munkában maguk is, sőt belevonják családjaiknak női tagjait is, kik szebbnél szebb képeket rajzolnak a vállalat számára.

És ezzel szemben szegény, napi bérért dolgozó gyári munkások összeállanak filléreikkel s a nálok szegényebbek felségelésére kiadott díszmunkából a legdrágább kiadást rendelik meg, a mint ezt, hogy csak egy példát említsünk, a selmezi dohánygyár munkásnői tették, kik négy termék mindenike számára egy-egy száz forintos példányt rendeltek meg! S hány szegény ember nevével találjuk az aláírási ívekben, kik egyenkint nem tehetvén, többen álltak ügyvév, hogy legalább egy egy forintos példányt rendelhessenek.

Hát igazsággal lehet az ilyen társadalmat közönyösnek vádolni, a hol a nagy ur beáll közmunkásnak, a szegény ember mágnásnak, egy szent czél érdekében, a jótékonyág gyakorlásának mennyei élvezeteért?

Amint ez a magyar közönség a „Segítség” albumot folkarolta, arra még nem volt irodalmunkban példa. Az eredmény, noha az aláírási íveknek még a fele sem érkezett vissza, már eddigelő is 5-6-szorosan haladja túl a kiadók számítását s a nyomdáknak ugyancsak lesz dolga, míg valamennyi megrendelésnek eleget fognak tenni. Nem túlságosan vérmes a számítás, hogy az összeg, mely a „Segítség” album előfizetési díjaként begyűl, túl fogja haladni a hetven ezer forintot, melyből a

kiállítás költségei levonása után a tűzkárosultaknak 40-50 ezer forint is juthat.

Közel félszáz ezer forint egy irodalmi vállalatból! Igaz, hogy az emlékmű szellemi része kiadásba nem került; művészek és írók az emberbaráti czél iránti tekintetből díjtalanul ajánlották ide műveiket, a szerkesztőség a roppant munkával és erőfeszítéssel járó összeállítást szintén ingyen teljesíté; mégis nálunk eddig hallatlan eset az, hogy egy irodalmi és művészi termék anyagi sikere akkora legyen.

És még ennél is nagyobb az erkölcsi siker. Mert oly munka volt, melynél mindenki csak nyertes lehetett. Akár létrehozták, jutalmuk ott van abban a halálban, melylyel a felségelték neveiket emlegetni fogják, és abban a mindennél többet érő tudatban, hogy a magyar társadalom érzését megpróbálták és azt kifogástalannak találták. Akik pedig a műre előfizettek, egy nagybecsű műemléket nyertek benne, mely még akkor is megérné az érte adott összeget, ha nem volna oly nemes czéllal egybekötve. Évek múltán is gyönyörködve fogják szemlélhetni a közel 150 író és 80 művész munkáját, a szellemes irodalmi közlemények mellett a gyönyörű képeket.

Megyei s helyi hírek.

* **Hymen.** E lapok szerkesztője, dr. Molnár Gyula, helybeli ügyvéd f. hó 11-én jegyet váltott Kornis Aranka k. a.-nyal Baján.

* **Hymen.** Trischler Ferenc, zombori szolgabíró eljegyezte Hoffman Frigyes Bács megye főmérnökének bájós és szellemes leányát, Gizella k.-a.-t. — Kaáli Nagy Ákos es. k. huszárhadnagy eljegyezte özv. Mohaesek Józsefné földbirtoke bájós és szellemes leányát Ilona k.-a.-t. Szabadkán.

* **Egyházmegyei hírek.** Schröder György, kalocsai tanítóképzési tanár, gákovai plébános; Kirshbaum Lajos, újvidéki sz.-rökusi önálló káplán, titeli helyettes lelkész; Vigyázó Vendel, eddig központi szolgálaton levő áldozár, Újvidékre önálló káplán; Vojnits Daniel, vaskuti segédlelkész s ki Zomborban is mint gim. hittanár működött, a kalocsai tanítóképzéshez tanár; Huber Lipót zóntai káplán, érseki iktatóvá kinevezettek. Mihalyos András titeli főigazgató helyettes lelkész kápláni minőségben Monostorszegre; Erdújehelyi Menyhért, monostorszegi káplán, ugyanily minőségben Szóntára rendeltek.

Hymen. Herdlaín Lajos központi főszolgabírósi hivatalnok eljegyezte Baján özvegy Visniovszki Margit úrnó kedves és művelt leányát Janka kisaszonny.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A pataknál.

Vigan folydogáló S ki kétségbeesve
Patak partja felett, Csupán csak azt várja,
Egy kis fülemile, Hogy ússzon már végsőt
Szigvujtó dalt zengett. Az élet órája.

Én ott leselkedve Ekkor én is sirtam
Epedve vártam rá, Olyan keservesen,
Hogy bájoló dalát, Hogy azt hűn leirni
Párja viszonzná. Nem képes senkisé.

De az tán megcsalta, S mért, hogy könyim fakadt?
Mert egyszerre a dal, Tán éreztem vele
Elhalt, s jött helyette A kínzó fájdalom,
A kín fájdalomival, Melyet ő érezte!

Ott sirt csüggetegen, Nem, eszembe jutott
Mint egy árva gyermek, A lány, ki esküt tett,
Ki korán elvesszté, Hogy még a sírban is
A hűn szereteteket. Csak engemet szeret.

És alig, hogy e szót
Ajka kimondotta,
Már a másik perczben
Szívét másnak adta

—n.—r.

Talált!

— Iris: Vojtkó Pál. —

I.

— Nos, rááll?
— Nem, lehetetlen. Adél! kívánjon bármi más, csak ezt ne —
— Az előbb említé, hogy lelővi a fessékét rüptében. Hát nem
bizik ügyességében?

— Félek, hogy a döntő pillanatban elhagy nyugodtságom.
Kegyelmezzem.

— Béla, a férfi megtartja lélekjelenlétét a legválságosabb
helyzetben is. Ha férfi ön, ugy nem tesz kivételt.

— Hogy férfi vagyok-e, hát nem állanék-e kívánatára a halál
torka elé, nem halnék-e önért örömet ezer halált? De tudva
a legborzasztóbb vész karjaiba engedni egy gyöngé nőt, hogy aztán
az áldozat újabb veszélyeztetésével menthessük csak ki, s e tettünk-
kel még disekezdünk. Nem, Adél, ez nem férfiuhoz méltó!

— Ah, értem! Ön engem „gyöngé nő”-nek tart. Hahaha,
neveléses! Én, a ki a vadon közepén, ez ősi falak közt születtem,
kinek dajkám a szabad erdő, játékszerem a fegyver volt, s ki ma-
gammál feletlenebb, sziljabbn természetet csak paripámban ismer-
tem... én „gyöngé nő”! Uram, akkor nem ismer engem, ha
azt hiszi, hogy most fognék először a halállal szembe nézni.

Béla, ki eddig izgatottan jár-elt a teremben — megáll.
Bámulta ezt a nőt, ki férfias bátorságában, szemében a sértett
önérzet fellobbanó tűzével még vonzóbb, még százszorta szebb volt.

— Ismeri ön a Harkay grófok történetét? — folytatá Adél.

— Ismerem.

— Ugy tudhatja, hogy családunkra ősi hagyománykép szál-
lott az a kötelezettség, mely szerint fia nem nősilhet, ha csak ki
nem vivja aráját, s leány férjhez nem mehet, ha csak meg nem
érdemlik; s e megérdemlésében áll, hogy a halálból kell őt ki-
ragadnia annak, ki kezét óhajtja.

Béla hallgatott.

— Alkalmat akarok önnek adni, hogy megérdemelhesen,
könnyű szerrel, csak egy ügyes lövéssel, — s ön visszautasít!
Kész vagyok csak, hogy az öné lehessen, a felhajtott vaddal, puszta
törrel sikra szállni, elvárva öntől, ha megszabadít dühös ellenemtől,
— s ön még haboz! Béla, ön meghazudtolja vallomásait, ön nem
szeret engem.

— Adél!

— Holnapig még választhat. Két ut van csak: vagy elfogadja

ajánlott tervemet, vagy lemond rólam. Ha eszerfelel lesz kal-
pagja mellett: kedvező jelnek veszem. Isten önnel!

S Béla magára maradt a teremben.

II.

Máramaros északkeleti részén, bérez-ölelte völgyben, és vadon
középett áll a Harkayak büszke vadaskastélya. Ősz Harkay Lajos
gróf lakja egyetlen lányával, a szép Adéllal. De azért koránsem
elhagyott a kastély, s a rongteteg néma esőndjé nem egyszer za-
varja a hajtók „hallali”-ja, s a vadászártságságok vidám raja.

— Hallali, hallali! — hangzik most is az erdőben: medvét
hajtanak.

Előkelő és szép társaság gyűlt egybe, s mint rendszeren, a
gróf kisaszonny is részt vesz a vadászatban.

Béla is jelen, s kalpagja mellett a — eszerfelel.

— Hallali, hallali! — s mind szűkebbre szorul a kör, már
fenn a vad, hallszik a nesze.

— A társaság szétozódik, siet kiki helytállni.

A ház úrnője az elsőseg! Előre! Adél és Béla elválnak a
többiekől.

— Tehát mégis — kezdi Adél.

— Látja!

— Aztán jól ezélezzon, hahaha!

— Adél, ön még tréfálkozik?

— Ritka kedvem van. Tudja, vesztemet érzem. No de azért
meg ne ijedjen ám! — szól s nevet a lány.

— Pszt! Erre, erre, közöbben van már.

— Talán le is szállhatnánk a lórol.

— Lehet.

S gyalog indulnak a tisztás felé, honnan a nesz hallik. Nem
kell sokáig várniok. A eszerjé közel előttnik az üldözött vad: egy
hatalmas maczkó. Tompa morgást hallat, s midőn az előre lépő
Adél megpillantja — megállt.

Egy pillanatra halalesend vagyok. Adél ezélez, ló s a vad fel-
ordít dühben. Seréttölés volt, — mely orrát találta.

A következő jelenetet nem lehet leírni.

A felbőszült állat rémes vigyorgással rohan a nőre, ki villogó

* **Az ágost. evang. híveknek** tudomásul adják hogy szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor az e czéla kibérelt helységben isteni-tisztelet fog megtartani, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívhatnak. Korossy Emil ág. ev. lelkész, Galló Emil egyházi felügyelő.

* **A „Szegedi Hírlap”** f. hó 13. száma írja Ormay Mariska, Ormay szegedi kinstéri főszámgazdatiszt mérnök bájos szép leány a sorvadásnak essé áldoztat.

* **Gazdasági egyesületi gyűlés.** A gazdasági egyesület e hó 11-én d. e. tartott választmányi gyűlést a megyeházán. Nevezetesebb tárgyak a következők voltak: Elhatározottak, hogy Újvidéken okt. 16—18-ig gyűlésem. termény és melészeti kiállítás tartatik. Az egyesületi titkár jelentése a földügyi közigazgatásról, a palánkai sorvetőgyérsényről stb. A módosított alapszabályokat, melyeket a kormány jóváhagyott, bemutatják. A titkár bemutatott többféle marhahizlálásra igen alkalmas rizskorpát. A műtrágyáról is szóltak és Kőveczkir Zsigmond országy. képvis. s Husveth István földjeiken beszélt fognak tenni.

* **Névváltoztatás.** Deutch Miksa (Márk) és Aurél helybeli kisk. lakosok neveiket belügyminiszteri engedéllyel „Dömötör”-re változtatták.

* **A zentai egyesült ipartestület** e hó 11-én a Jenő-szobor alap javára felérésben, a felérésben az iparostanulók javára jótékonykezélu ünnepélyt rendezett.

* **Hymen.** Szigriszt Gyula zombori szolgabírói adó-végrehajtó eljegyezte Ó-Sükösdről Sturm Mariska tanító-nőt.

* **Feketehegyről írják** lapunknak: Borzasztó szerencsétlenül történt héten e hó 13-án Konya Jabes pénzéjében 5 munkást temetett magá alá leszádkat helytömés is harmat rögtön agyon nyomott, kettőt sikerült meg élvé kihuzni kiket a helyszínen megjelent orvos azonnal kezelés alá vett. Mind az öt munkás nagy családjal bír.

Gyászhir. Fisher szül. Etinger Barbara e hó 12-én éjjeli 2 órakor élete 76. évében elhunyt. Temetése e hó 13-án d. u. 6 órakor ment végbe élénk részvét mellett. A halottat az „Enterprise de pompes funebres” halottas kocsiján vitték örök nyugalomra.

* **Jótékony adomány.** Garai Károly budapesti földhírtokos, a vajszkai uradalom új birtokosa a kulai izraelita vallású szegényeknek 100 forint adományozott.

* **Halálozások.** Özv. Krob Krisztina szül. Theisz, néhai Krob Pál zalamagyai kir. tanfelügyelő neje és Korbai Károly kulai ügyvéd sógornője a múlt héten élete 58. évében Új-Verbászon elhunyt. 11 gyermeket hagyott hátra.

* **Megegy gymnasiumainkba** a beiratkozások már mindenhol megtörténtek. A helybeli gymnasiumba — mint már multkor közöltük több mint 250 tanuló iratkozott be. Legtöbb tanuló iratkozott be Szabadkán 438, itt az I. és II. osztály párhuzamos. A bajai gymnasiumba csak 180 tanuló. Az újborsói algymnasiumba 126 tanuló iratkozott be, mely szám is bizonyítja, hogy a gymn. bír létállap.

* **Kinevezések.** A szegedi magyar kir. pénzügyigazgatóság. Blüth Benő, zombori V. oszt. adótitkár a szegedi kir. adóhivatalhoz IV. oszt. adótitkár; Kálnán István, szegedi kir. pénzügyigazgatósági számvizsgálót, a zombori kir. adóhivatalhoz, ideiglenes minőségben. VI. osztály adótitkár; és Kövessy Odón, szegedi kir. adóhivatali gyakornok, a palánkai kir. adóhivatalhoz VI. osztály adótitkár nevezte ki.

* **Megesonkított holtest.** A „Bajai Közlöny” írja: „A szomszéd Szent-István községben e hó 7-én temetés volt. Mint-hogy a menet kissé késést, a sírások időntőlésből a koresemába mentek, hol oly kellemesen szórakoztak, hogy hivatásukról megfeledkezve a temetőbe csak késő este tértek vissza. Jedségükre azonban az a nem hantolt koporsót feltérvé e a halott arczát és fejét állatoktól ószerzevga találták.” Valóban szomorú állapotok!

* **Szabadkán** az idén ismét a „Thalia színész szövetkezet” fog előadásokat tartani. A szövetkezet művezetője Nagy Vincze s a tagok kiválóbbjai a következők: Hatvaniné, Veressné, Sorlyné, Bodroghy Lina, Molnárné E. Etel, Bezekőné, Mohácsai Sarolta, Nőgrádi, Pusztai, Veszprémi Szathmáry Károly, Hosszu, Berényi Gyula.

* **Az apácák** vezetése alatt álló leányiskola e hó 12-én nyílt meg. Összesen beiratkozott 484 leány. Az I. osztályba 103, a II-ba 75, a III. A) 45, a III. B)-be 46, a IV-be 78, az V-be 48, a VI-ba 41; a felső léánytanoda I. osztályába 48. A „veni sanete” hétfőn tartatott meg.

* **Népfőlkelő tisztjelöltek a hadgyakorlatokon.** A honvédelmi miniszter, hogy a népfőlkelő tisztifelnevelést végzett egyneknek a további kiképzésére alkalmi szolgáljanak, megengedte, hogy ha önként jelentkeznek, honvédség f. évi őszi fegyvergyakorlatain saját költségükön részt vehetnek. Az állomási helyet és a csapatot, melyhez bevonulni óhajtanak, maguk választják, de mivel a gyakorlatok már a közelebbi napokban kezdődnek, haladéktalanul kell jelentkezniök az illető parancsnokságnál, mely minden továbbiakra nézve intézkedni fog. A jelentkezők a gyakorlatoktól bármikor visszaléphetnek. A gyakorlatokon résztvevőkről a kerületi parancsnokságok minősítővény leírásokot terjesztenek fel folyó évi október 31-ig a honvédelmi miniszterhez.

* **A szerb Matica.** Lapunk múlt számában közöltük a Maticézának közgyűlést. A közgyűlésen felolvasott jelentés szerint egy szegény szerb fiút a stendium adásánál melőztek, mert anyja magyar volt. Ezt a törvényellenes ízemet feljelentette Rajin Laza illetőleg follebezett a közköztudásügyi miniszteriumhoz. E miatt Rajint, a közgyűlésen mint írjuk, — beestelenek és haza árulónak neveztek. Rajin most egy nyilatkozatot adott ki, melyben többek közt ezt írja: Ha a Maticia elven emelt panasz valóban megbes-telenítő volna, akkor Popovics György, Jozics Popovics Thyra, Raics ügyvéd és sok más tagnak nem lett volna szabad a Maticéz különböző magyar bíróságoknál és adóhivataloknál beporolni s ennek dacára helyely és szavazattal bírnak a Maticében. Ha a Maticia valóban tagjainak besületét szíven hordaná, mindenekelőtt a „Branik” e. lap szerkesztőjét, Misa Dimitrievicet kellett volna kizolyoztatni, mert a „Nase Doba” ez lap egy besületőrtő közleményeért nem kőrt folyószan elégtelt. hanem a szerkesztő a sőresarnok előtt megtámadta, mely alkalommal bottal megveretett. Néhány élt előtt ugyanevak Dimitrievic az újvidéki járásbírószágnál besületőrtés miatt beporolt egy ízmet. De ezenkívül is a Maticia nem egy tagja évenként szépen oltr besületőrtéseket. Hogy a Maticia tagjai nem irodalom művelést tőztek ki czélu, onnan is kiitűnik, hogy e hó 5-én elnöké egy orvost és alelnöké egy volt gyapjúkereskedőt választottak. Ki a viszonyokat közlőrel megítéli, látni fogja, hogy a Maticia csak az omladina gyűléshye ezója, hogy Polit dr., Vuessetics dr. és Dimitrievics szerkesztő az országgyűlésbe és kongresszusba képviselőkké választassanak; továbbá, hogy anyagot szolgáltatasson igazó lapjaiknak, s hogy ezek rokoni ostondóják, jutalmak, pályadíjak birtokába jussanak az alapítványokból. A Maticéznek felmőllő frnyi tőkéje van s ezzel az ősszeggel számos igazót fogadtak, kik Zsivio dr. Polit-ot kiáltanak — s esenő pénzem elég jó tortok lehet kapni Újvidéken. Ezzel szemben több fővárosi lapban a következő nyilatkozat jelent meg: „A szerb Maticia rendez évi közgyűlése alkalmalból beses lapjában megjelent közlemények mintha a Maticia az omladina gyűléhez helyo volna, továbbá mintha a kérdéses őszendőjek az azt nem adományoztatott volna egy pályázónak, mert anyja katolikus magyar nő stb., minden alapot nélkülöznek s nem egyebek, mint a közlemények félrevezetésére s a Maticia hatványozása hazafias irányu irodalmi működése által szerzett jó hírnevének céltatos aláadására irányult rágalmaszások, hamis vádaskodások s a tőryek rosszakaratú elferdítései. A midőn e nyilatkozatunk beses lapjában leendő felvételére fölkerjük, van szerencsénk az olvasóközönség közt tájékoztatása végett felhozni, hogy ily koholt hírek oly embertől származnak, a ki „calumniare audacter semper aliquid haeret” elvének híve s ez elve miatt illetékes hatóságától a hadseregben viselt tisztí rangjától megfosztatott. Kelt Újvidéken, 1887. évi szeptember hó 11-én. Sztkovics dr. elnök, Hádszics titkár”. Már most kinek van igazs.

* **Megszökött írrok.** Kun-Bajáról írják: Paresetich Emil János pluvnait születésű és illetőségű jegyző írrok s adóvég-rehajtó Kunbajáról 6 heti tartozkodás után f. é. szeptember hó 6-án megszökött. Ajánlatik a községi jegyző urak pártfogásába.

* **Betöréses lopás.** Paresetich János szabómesternél 13. és 14-ike közti éjjel ismeretlen tettesek betörték és 200 frinyi értékű bútort loptak el.

* **Az Ipar és középkereskedelmi iskolába** a beiratások tegnap kezdődtek és ma délután 2—5-ig történhetnek meg. A kereskedők és iparosok annál is inkább figyelmeztelnek, mert különben az 1884. évi XVII. t.-c. 57. §-a értelmében pénzbírsággal fognak sújtatni.

Vakmerő utonállás. E hó 13-án az ősztapári pénztárnok és községi írrok Ó-Szapárról Zomborba akartak jönni, hogy 25000 frt adót az adóhivatalba szolgáltassák be. Azonban az uton Szemző-féle szállás előtt d. e. 1/2 órakor 2 fegyveres egyén által megtámadtattak és kiraboltattak. Az esetről városunk rendőrségének is jelentést tettek. A vizsgálat megindítattott.

* **Zenta város tulajdonához tartozó nagyvendéglői depót** és külterület, valamint az ezzel kapcsolatos bors-, sör- és pálinka acciszesedési jognak 1888. január 1-től 1890 december 31-ig, ugyszűntlen a városi nagyvendéglő használatának 1887. okt. 24-től 1890 okt. 24-ig leendő herbeadásá iránt f. é. szeptember 25-én d. u. 3 órakor a városiázház árverés fog tartatni.

* **Oblát Károly** könyvnyomdatulajdonos Zomborban kiadja. Krausz B. „Szülőföldüme” első oktatás a földrajzbán. Bács-Bodrogh megye leírásával a népiskolák III. osztálya számára szerkesztett tankönyvét. A kiadó minden négy példányra egy ingyen példányt ad a tanítóknak és ezen kívül még 15% árleengedésben is részesíti a tanítókat, 15 példánytól csak 2 frt 55 krt számít, míg egyenként példány ára 25 krt. A közelebbi iskolái évre való tekintettel föl hívjuk a tanítók figyelmét ez előnyos ajánlatra.

* **Érdeklődők figyelmébe ajánljuk, hogy a Zomborban régi jó hírnévnek örvendő Juhász-féle koremsa bérbeadó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos Juhász Mihály Zomborban.**

Értéktőzsdéi hetijelentés.

(A „Magyar Mercur” tudósítása.)

Az értéktőzsdén a közelebbi múlt héten az irányzat szilárd maradt, habár a forgalom még mindig mérsékelte határok között mozgott. A bolgár kérdés nem tűnt le a napirendről és habár Ernoth orosz tábornok küldetése most már kevésbé fenyegető jellegűnek mutatkozik is, mindazonáltal a spekulációnak gondot okoz az a körülmény, hogy Bulgária oly törekvéseket árul el, a melyek előbb-utóbb összefutkozássra fognak vezetni. A gabonapiacz helyzete sem szolgál buzdításul a tőzsdének, mert a bécsi gabnavásár a helyett hogy kedvezően befolyásolta volna az áralakulást, inkább árhanatlast eredményezett. A mig tehát nemzetközi értekekben és jeleslt hitelrészvényekben és járadékokban stagnált az üzlet, addig a helyi piaczon élénkesség uralkodott. Pesti kereskedelmi bank részvényeinek a kedvező mérleg hatása alatt tetemesen emelkedett, malomrészvények, egyes biztosító társaságok és iparvállalatok részvényei szinten javultak. Vasuti papírok olesőbbodtak. A sorsjegypiaczban áremelkedés állott be. A valuta kevéssel olesőbbodott. — Sorsjegypapírok és értékpapírok tulajdonosainak készséggel szolgál felvilágosításai a „Magyar Mercur” kiadóhivatala, Budapestben, hatvani-utca 17. sz.

vadász késével fogadja a támadót. A döntő pillanat itt; vagy talál a kés, vagy egyetlen öleléssel ki alszik az élet.

Éles sikoly rázza meg a levegőt. A kés félrecsuszott — nem talált!

E pillanathan lövés dördül el — s Adél holtan rogy a vad kitért karjai közé.

A lövésre, sikolyra előrontanak a vadászok. Remélt arezok kiálják: Ide, ide! Mi az? Mi történt? — A golyó talált! kacagja Béla.

Még a tyúk is kikaparja!

(Humoreszk.)

— Micsoda? Huszonnyé darab időntőlészt lapok el a magtárból? Kialtotta a bessenyői tisztartó dühösen.

— Épen két tucat! Viszonza az ispián, mind meg annyit számozva és bélyegezve. Aztán minő váson volt! Akár ingeket lehetett volna belőle varratni!

— De nem vasárnapra, jegyzé meg Sovány Ignátz uradalmi írrok.

— Mindegy! Azért mégis a legfinomabb zsákvaszon volt. Miskolcon vettek az árverésnél!

— Ez hallatlan vakmerőség! dünyögé a tisztartó, miközben letette öblös tajt pipáját. Valóságos tolvaj esőselék! Be kár, hogy többé nem szabad botoztatni, valamennyi dereresz huzidán. No de majd végére járunk a dolognak. Amice Sovány! küldje ide a kisbírót hadd szimatoljon azokban a házakban hol az enyveszedieket gyanítja

A kisbíró megjelent, hogy küldetéséhez fogjon.

A tisztartó megrökönyödött. Kékült, zöldült dühében mert a malomban a molnár nagy esodlakozására minden zsákok megszagolt s mégse volt eredménye. Sovány Ignátz hasonlóképek eszedekett a péknél. Semmi eredményt se mutathatott fel, s mindkettőn az éjjeli örben bíztak.

Ez mint valami elkárözött lélek járt a faluban. Két üveg badaesonyit ígérték neki ha az igazi tolvajokat elfogja. Ez a re-

mény, hogy hort kap tüzbe-vizbe is kergette volna a tolvajokért. Megügyelt minden szögletet benézett, minden hasadékot, lyukot, s ugyanezt tette minden házban, hol hírszemre valami gyanuslat láthatott.

Bár sok gorombaságot kellett zsebre dugnia, sőt némely helyen seprélre verték ki mégse fedezett fel semmit.

Végre világságost látott szemé, s Kukoricéék Janesi fiát látta vásonnadrágra kijönni. Rendőri orra már megérezte a badaesonyi bor szagát.

Nyájas szavakkal szólította meg a fiút s kérdezé hogy anyja nem zsákból csinálta-e a nadrágot? — mire a kis fiu elkezdett pityeregőni és orditozva futott el.

Az éjjeli ör azonban a fiu után ment, a finom diplomatiái nyelven adta tudtára az anyának, hogy e gyönyörű szövet anyagira megnyerte tetszését, miszerint elhatározta, hogy eből fog magának nadrágot csináltatni, emellogva tehát kéri, mondaná meg hol lehet kapni e kitűnő szövetet.

Oh! a bessenyői éji ör ravasz kopé volt, s politikai beszédnek bizonyosan lett volna hatása, ha a bönből fiu bele nem szól, hogy:

Anyám, az éji ör azt mondja, hogy te zsákokból csináltad a nadrágot!

— Micsoda? — kiáltá dühösen az öreg Kukoricáné — én zsákokból csináltam a nadrágot? — Én te részeges gazember. Most mindjárt —

Hogy mit csináljon „most mindjárt”, azt az éjnek hű öre, rövid felérés után is kitalálta.

Ő csak a seprút látta Kukoricáné kezében. „Futni szőgyen, de hasznos” ezt tartotta szem előtt az éji ör, s menekült ki a házból, kisérve a parasztnak hangos kacajától és a kuttyák ugatásától.

— Csak nő ne lett volna! mondá a kisbírónak, midőn a a községvárhoz ment vissza s elmoslé az esetet neki. Asszonyok ellen nem lehet olyan határozatlan fellépni. Övatosnak kell lenni. De türelem! Majd napfényre kerül a dolog!

E szavak után a hivataloszóba ment, hogy jelentést tegyen működéséről.

De végre csak nem indíthat pórt Kukoricéék ellen egy pár új nadrág miatt?

A bessenyői törvényhatóság nem tartozott többé ama korhoz, melyben holmi Kukoricéának kánpadra vontak, hogy vallomásra bírják (ámbar a tisztartó nagyon hajlandó lett volna erre.) Várni kellett tehát.

A zsákok nem kerültek napfényre.

Vajon ez mardosta-e a tisztartó szívét vagy pedig Hekuba fonala ért véget ezt nem bírjuk meghatározni. Elég az hozzá, hogy a derek tisztartó szeptember vége felé egy szék napon úgyba került és — meghalt. Végperceiben kétely támad benne a meyerszág igazságszolgáltatása iránt a hóva jutni remélt, mert a zsáktolvajok még most is büntetlenül járalkáltak és talán gunyoltak.

A temetés ünnepélyes volt. A főság és falu notabilitásai jelen voltak. Még a gonosz Kukoricáné és társnői is ünnepélyesen lépdtek az éji ör mellet ki hordozód kalapját gyászúttalal díszíté és hóna alatt énekes könyvet vitt. Igaz, hogy a fonálul gombolt kabátján bal helyregeve kissé rövidöbnek látszott és a helyzet komolyságot nagyban esőkkentette, elhez járult még a hirtelen keletkezé zápor, mely a kíséretet ugyan csak megzavarta. Ez mindamelllettel méltóságátjesen haladt. Csupán a nők mint ilyenkor tenni szokták, szoknyájukat esernyő gyanánt emelték fejk fölé.

Hah! de mi mutatkozott e pillanathan a kissé hátramard Sovány Ignáé írrok uram szeme előtt? Mit kelle olvasnia az asszonyok szürke alsó szoknyáiról?

— Bessenyő 9. sz. — Bessenyő 24. sz. — 16. sz. stb.

Elborzadva állott, behajította esernyőjét és meglökte vele az éji ört, magához intette és némán mutatott a vidárra. A derek éji ör elejtette énekes könyvét, mely alkalommal két ludat haldrá íjesztett és mondá:

— Mégis van igazság a földön, mi se marad titokban, mert még a tyúk is kikaparja! Ott vannak a zsákok.

IC. Mártonffy Imre.

Irodalom.

— Megjelent az „Olvasó-kör” szépirodalmi regény-folyóirat rendkívüli folyamának 5 füzeté mely a „Londoni koldus” című Brühl G. történeti regényét tartalmazza A folyóirat csinosan van kiállítva s kétszer jelenik meg havonként. Egy füzet 25 kr. Megrendelhet: Fülöp György szerkesztőnél (Budapest üllői-ut. 21. sz. a.)

— A „Képes Családi Lapok” 51. számának tartalma: Az áldozatok. (Elbeszélés, vége.) Vértessy Gyulától. — (Költmény.) Kovács Endrőtől. — A fehér arc. (Elbeszélés, folyt.) Paál Gyulától. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E.-től. Fordította: Brankovics György. — A halász. (Költmény.) Elemértől. — A gyomor fényzése. B. — es. — Képekhez. — Mindenféle. — Előgyomtorozás. Vilmossal, Budapest IV. ker. papnövevény-telepe 8. szám. Egész évre 6 frt, félve 3 frt negyedévre 1 frt 50 kr

Nyílt felhívás

a hazai kaszinók és olvasókörök t. elsősegélyezésére.

Általános a panasz a magyar szépirodalmi és tudományos könyvek esetéül kelendősége felett és ez a panasz első sorban sújtja a hazai kaszinókat, olvasóköröket és más művelődési ezélebből alakult a magyar nemzeti érdekeknek és így első sorban a magyar nemzeti irodalomnak ápolói és terjesztői lehetnek. Jól tudjuk ugyan, hogy nem egy magyar kaszinó pénzügyi állapotához mért áldozatkészséggel szavaz meg évenként, néha tetemes összegeket magyar könyvek vásárlására. De tény, hogy mintegy kétezer társas egyet közül hazánkban alig ötöszáz van a könyvtára és tény, hogy a könyvtárak között is igen sok egyszerűen kislejtett ajándékművekből a vagy ügyes üzérkedők által terjesztett szenzációs férezegényekből és hitvány fordításokból áll; oly könyvtárak tehát, melyek nem csak nem felelnek meg hivatásuknak, de gyakran a közlést, a közérlelésüket is megmételvezni képesek.

A magyar Irodak és Művészek Társasága tárgyalás alá vevén ezt a komoly kérdést, az alulirt bizottság által jelen nyílt felhívást intézi a hazai kaszinók és olvasókörök t. elsősegélyezésére, hogy figyelemmel a könyvtárak alapításának és kezelésének nagy fontosságára, emlékeztessék őket a hazai kaszinók nagy alapítójának: Széchenyinek ezélatára, ki nem, mint a magyar kaszinók jelentékeny részéről ma is elmondhatjuk, „politizáló mokraköröket, vagy éppen kártyabarlangokat” akart teremteni és intézményelni, de a ki tudta, hogy jól vezetve és első sorban a közművelődési érdekeit szem előtt tartó társaságcsületek nemzeti létünknek erős oszlopaivá lehetnek. — A művelt nyugat-európai nemzeteknél, az Amerikai Egyesült-Államok nagy köztársaságában, a hatalom alapját a művelt társadalom képezi és a műveltség a jól szervezett és mindenütt feltalálható társaskörök és a nyilvános közkönyvtárak fejlesztik leginkább, öntudatosak és hathatós erővel egészítve ki azt a népelelvet hatást, melyet nálunk még csak az iskola, az éretlen gyermekek érdekeknek szolgáló és a fejlődésre képes és munkabíró ifjak nagy zömét már eszerben hazai iskola végez.

Nincs rendkívüli eszközökre, nincs rendkívüli anyagi erőre szükség, hogy minden egyes kaszinó minél inkább megfelelően némes feladatának és hogy a magyar társaskörök zöme a magyar művelt társadalom egyik központja és a közművelődés ügyének terjesztője legyen. Csak akarat szükséges, és egy pár izléssel és műveltséggel bíró egyén buzgalma. A Gaborieun, Ponsou du Terrail, Gondrecourt, Montepin Xavér, Boisgobey, Born-féle s más becsnélköi gyárregények helyett, melyek kaszinóink könyvtárában százzal találhatók, ugyanannyi pénzért kitűnő magyar szépirodalmi műveket és nagyszerű külföldi irodak fordításait lehetne beszerezni. A könyvtárhoz és magánosoktól küldött, rendszeren értéketlen művek helyét csekélyebb számú, de becsesebb könyvek mellán pótolhatnák.

Egy-egy encylopédiai mű, szótár, térkép, a Magyarország történelmére, földrajzra vonatkozó fü művek, a helyi monografiák, az önművelődés ez első és általános segédesszközei, szintén nem kerülnek sokba és egész tudományos művek megszerzése különben sem tartozik a kaszinók feladatai közé. És mily hatása leend egy kis gondosan megválogatott könyvtárnak, habár egyelőre csak egy-két száz darabból állna is, mint a mostan legnagyobbbrészt selejtes, sőt érkelesrontó tartalmu könyvgyűjteményeknek és mily hatása lenne később, ha a könyvtár megerősödve valóban komoly félrtálnak is segítségül szolgálhat!

Lehetetlen, sőt az egyes helyi viszonyok ismerete nélkül igaztalan is volna, ha mi innen a központból általános jellegű tanácsokat akaránk adni a vidéki kaszinók könyvtárainak kezelése és gyarapítására nézve. Nem is akarjuk. Mi csak arról kérjük önéket, hogy ne hanyagolják el a kör könyvtárát, mint eddig hazánkban legtöbb helyen történt; igyekezzenek évről-évre minél nagyobb összeget fordítani annak ezélatjára és mindenek felett művelt tag-társainak véleményét meghallgatva, ne bízzák a megrendelőt csak többé-kevésbé a véletlenre; különösen vegyék bírálat alá a regényfordításokat, melyek irodalmunkban valóságos szemétdobot képeznek, a melyben az igaz gyöngyöt csak a szakértő fedezheti fel. Ne feledjék önék, hogy a társaskörök könyvtárainak nemzeti missziója van: a legtöbb ifjú innen nyer lelkesedést vagy a mérget és a legtöbb nő, a jövő nemzedék nevelői, a kaszinók regényeinek hatása szerint alkotja meg társas élet hangulatát; ne feledjék önék a jövő nemzedék, mely a könyvek nagy hatásáról már tudja fogalommal fog birni önéket teszi feléssé vidéknek műveltségének más állapotért és az önék működését fogják megbélyegezni, ha kaszinójukban ma esetleg kártyázás a fő dolog és a kaszinói könyvtár értéketlen, vagy éppen selejtes művekből áll.

Elérkezett az idő, nemzeti létünk jelen műveltségi foka megköveteli már tőlünk, hogy a magyartársaskörök szellemi niveauja a közönségesnél és megszokottnál magasabbra emeltessek. Elérkezett az idő, hogy önék a vidéki társadalmi élet hivatászerű vezetői, a közművelődést minél szélesebb körben terjesztési igyekezzenek. Rendezzenek előadásokat, melyekből a magasabb művelt-

séggel még nem bíró ifjak és nők az emberiséget mozgóat nagy eszméknek és mindenek felett a magyar hazán jelen állapotát megismerni és szeretni tanulták; gondoskodjanak arról, ha kell, népkönyvtárak felállítására által, hogy a tanuló ifjuság és a közép és kedvező meg az olvasást és alkossanak körükben pezsgő életet, mely elvonja a jobb sorsra méltó erőket a kártya és bor ezélatjaitól s munkára buzdítsa az ifjakat, kik már-már érteni kezdek, hogy a nemzetért émi a legfőbb boldogság. És mindenek felett rendezzenek be kis, de valóban becses magyar nemzeti könyvtárt és gondoskodjanak annak öntudatos fejlesztéséről, hogy legyen egy mag, melyből a társaskör öhajtot reformja kiindul.

Ezen csekély, de bizonyon nem áldástalan feladat az, mely önékre vár, hogy a társaskörök könyvtárainak reformja által fokozatontunk városok és vidéknek társaséletének újjalakítását is megkísértsék.

Magyar írók és könyvtáradók a mi bizottságunk tagjai. A mi felajánlásunk talán túlzott és nagyon önző. De nem habozunk azt nyilvánosságra hozni. Úgyünk egyúttal a nemzeté és tudjuk, hogy önék is hasonlóan gondolkodnak; körük tagjainak legjelésebbjei átírják teljesen, hogy: — nyelvében él a nemzet.

Legyenek azért, ismételve kérjük, gyámolítóink a magyar irodalom felvirágoztatása érdekében általunk megindított mozgalomban az által is, hogy jelen körlevélünkét gyűléssükön tagjaitk tudomására hozzák, vita alá hozassák s az eredményt velünk (az írók és művészek társaságának helyiségében, (Budapest, nemzeti színház bérháza) közölve, velünk ez egyben továbbra is érintkezésben maradjanak.

Maradtunk hazafias tiszteléttel Budapestben, 1887. augusztus hó. A könyvvásárlást előmozdító bizottság és annak nevében: Jókai Mór, tisz. elnök, György Aladár, elnök, Dolnay Gyula, titkár.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter

csudálatos története.

Irta: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.
(Folytatás.)

„Nem, nem, gróf ur az jó kézben van, tartsa csak meg.” Mereven, álmékdóssal néztem rá.

„Egy csekélységet kérek csak emlékül — szólt, Lesz olyan szives aláírni ezt a ezédat.”

A pergamentre ezen szavak voltak írva:

„Ezennel átengedem lelkeket a testtől természet szerint való megválása utáni időre jelen irat tulajdonosának.”

Szólatlan, előmulva néztem hol az írásra hol pedig a szürke ismertel.

Ő ezenközben egy véreseppemet, melyet egy táske bagygyantott ki a kezemből, sebtiben készített tollal fölcséde s odanyújtotta nekem.

„De hát kiseda ön? — kérdeztem végre.

„Mit hájt az a dologra — felelt — nem látszik az meg rajtam, ki vagyok? Egy szegény ördög, mint afféle tudós és természetbúvár, aki barátjaitól semmisségig kap eszerbe kintőn szolgálataért és a földön nem osmer más gyönyörűséget holmi experimentálásoknál — no de írja hát alá! Itt jobbról, lent: Schlemihl Péter.”

Nemet inttem a fejemmel. „Boesásson meg, uram, de én ezt alá nem írom.”

„Nem írja? — kérdi csudálkozva, — és miért nem?”

„Elvégre is gyanus dolognak tetszik, hogy én a lelkeket kössem le az árnyékomért.”

— „Vagy ugy! — szólt — gyanusnak tetszik? — és hangosan a képebe névettem.

„Es ha szabad kérdenem, micsoda is lát az az ön lelke? Láttá-e már vajon és mi szándéka van vele a halál után? Örüljön, hogy egy műkedvelőre akadt, aki még az ön életében való dolgot ad ezért az X-ért, ezért a galvanikus erőért vagy delejes elhajlított vagy már amiesoda az a hőbortos holmi, névszerint az ön valóságos árnyékát, amely által ön szerelmeskedé jut s vele együtt mind ahhoz a mit csak kíván.

Avagy inkább akarja azt a szegény fiatal lányt azon alaváló gazembernek, Rascalnak karjába tásztani? — No de jöjjen, lásson meg mindent saját szemével. Ime, tegye föl ezt a búvós kalapot — szólt kivéve azt zsebéből — és mi látatlanul megönnök az erdeszékhez.”

Be kell vallanom, szörnyen röstellem, hogy ez az ember ki-nevetett.

En gyomromból gyűlöltem őt s azt hiszem, hogy inkább személyes indulataimnál, semmint előlételem vagy elvémmel fogva nem vásároltam meg aláírásommal árnyékomat, bár mily nagy szükségem is volt rá. — Az a gondolat is elviselhetetlen volt, hogy a fölajánlott utat az ő társaságában tegyem meg. — Legszenlebb érzelmeimet lázította föl rá gondolni, hogy ezen ezésságos, alattomos, vigyorgó kobold gyönyörűlva lépjen közénk, vergődő szerelmesek közé. — A történetek végzeteszerű sorsomnak, nyomorúságomat elháritatlannak tekintettem s feléje fordulva szóltam:

„Uram, én árnyékomat eladtam önének ezen különben igen jeles erszényért s meg is bírtam eleget. Ha az öletet fölönhatjuk, hát tegyük is — a z nem bánom!”

Nemet intett és areza elsőléttel.

„Ha pedig nem megy — folytatam — én már más odá nem adok, ha mingyárt érte visszakapnám is árnyékomat és ilyenformán semmit alá nem írom. — Előbb azt is kivétel, hogy az a látatlanban való időzés, amelyre ön meghívott, öre sokkalt mulatságosb lenne mint rám. — Boesásson is meg, de így állván az ügyek — nekünk valónak kell.”

— „Sajnálom, Schlemihl ur, hogy önfűjűségéből visszautasítja az öletet amelyet én barátságosan felajánlottam. — Különben talán máskor több lesz a szerencsém. Tehát mielőbbi viszontlátásra!

Apropos, engedje még meg, hogy megmutassam, hogy én

a megvásárolt holmikak nem hagyom megpenészedni, hanem becsületesen tartom s hogy nélam jó helyen vannak.”

Árnyékomat kivéve zsebéből és kigöngyöltetve azt ügyes lödítással, a nap felé való oldalra helyezte lábailhoz úgy, hogy egyszerre két árnyék is követte, az enyém meg az övé; mert az enyém is engedelmkedett neki és minden mozdulatához alkalmazkodott.

Amint oly nagy idő óta viszontláttam szegény árnyékomat s akkor is ilyen sílány szolgálataira lealacsonyodva azon órában, a melyben én miatta oly kimondhatatlan nagy bajban voltam: szíven nem bírt tovább — keserves sírásra fakadtam.

Az az átkozott kényesen lépedégt fölébb-alább zsákmányával s szemtelenül megújította ajánlatát:

„Még most is az öné lehet; egyetlen tollvonásba kerül is a szerencsédlen Mina ama gazember karmai közül a gróf ur karjai közé menekül — amint mondtam, egyetlen tollvonásba kerül.”

Könyvem árja még sürűbben patakozt, de elfordultam és inttem neki, hogy távozzék.

Gergely, aki gonderthesen követi nyomomat a fűben, ezen ezen pillanában ért oda. — Amint ez a hűséges emberem meg-látta, hogy sírok, hogy árnyékom — amelyre lehetetlen volt rá nem ismerni — ezen sajtáságos szürkerútszólszerűen oserletlen hatalmában van, mingyárt elhatározta, hogy ha másképp nem, hát erővel viszsza-szerzi tulajdonomat s minthogy avval a gyöngé halmival bánni nem tudott, rátámadt a szürkeruhára és előleges szóvaltal nélkül ráparancsolt, hogy adja át ami az enyém.

Hanem ez folyás helyett háttat fordított és menni kezdett. Gergely azonban valahon srakában volt és egy eszipkerősa-fűtykóssal írgalmatlanul erőztette vele karjának erejét, színtelen parancsolgatva neki, hogy adja vissza árnyékomat.

De amaz, mintha megszokta volna az ilyen bánást, lehaj-totta a fejét, összehúzta a vállát és halgatagon, nyugodt léptekkel haladt tovább, magával vivén árnyékomat és hű eszéletemet.

Sokáig hallottam visszhangozni a fűtykós tompa zuhanását; míg végre elnyelte a hangot a távol.

Egyedül maradtam megint boldogtalanságommal.

VI.

Hogy magamra maradtam a pusztaságban, szabad folyást engedtem könyveimnek, hadd könnyöböljön meg szívemnek meg-nevezhetetlen, nyomoztató terhe. — De nem láttam határát szörnyű nyomorúságomnak, nem láttam végét és kétségbeesett szomjál szívtam azt az új mérget, mit az ismeretlen sehembe csöpögöttet.

Ahogy Minának képe elevenedett meg lelkemben, ez édes, kedves lény, haloványan, könnyező, mint őt utolszor láttam, mikor gyalázat érte fejemet: akkor Rascal képe nyomult közibénk szemtelenül, gyönyörűlva. Eltaktartam képetem és úgy futottam végig a bucsúnak, hanem a förtelmes jelenség nem tágitott tőlem, lépést tartott velem futomban s több is zihálva rogytam le a földre és könyökömmel nedvesítém azt.

S minderről tehetett volna egy árnyék! S ezt az árnyéket birtokomba kerüi egyetlen tollvonás.

Átgondoltam a visszatetsző ajánlatot és elutasítását. Fejem zúgott — nem volt meg bennem se ítélet, se értelem.

A nap lenyugodott. Éhségemet vadgyümölcsessel enyhítettem, szomjamat a patak vizével. Bekoszöntött az éj. Egy fa aljában telepedtem le. — A hűvös regg nehézz álomból ébredtetett föl, amelyben úgy tetszett mintha saját magamnak a halálhörgését hallottam volna.

Gergely nyilván nyomatot vezetette s én örömmel gondoltam erre. Nem akartam többet visszatérni az emberek közé, akikől megrettenve futék mint az erdei vad. Így tölt el három félelmes nap.

Negyednap reggel egy homokpusztára jutottam, a melyen véges-végig sötét a nap. Engemet sziklaölköknök érték sугarai; mert nagy gyönyörűségemre volt a rég nélkülözött sугaraknak élvezni.

Hanem szívenben egyre nagyobbodott a kétségbeesés. — Egyszerre csak halk zörög riasztott meg. Körültekintettem, már futásra készen, de senkit se láttam: hanem a naposütoet homokon emberi árnyék észszott fölém, amely majd olyan volt mint az enyém s mely — úgy látszik — gazdáját veszítette. — Ekkor hatalmas vagyvett erőt rajtam. Te árnyék, gondolám, gazdádát keresed? Majd leszek én gazdád.

S feléje futottam, hogy magamhoz kerítem. Avval voltam ugyanis, hogy ha sikerül, hozzá jutnom, hogy épen a lábambhoz illeszkedjék, akkor ott maradj majd és idővel hozzázomszok.

Az árnyék azonban, amint megmozdultam, szaladni kezdett s én a könyvfűgyverzetű szökevényre ugyancsak kemény vadászatot voltam kénytelen tartani; amihez azonban erőt nyújtott az a gondolat, hogy szörnyű helyzetemből általa megszabadulhatok. — Az árnyék egy távoli erdő felé vette útját, amelynek sürűjében bizonyosan nyomat veszem — végig gondoltam a dolgot rémület cikik-kázott át szívemen, igyekvésem meg két szerződött, futásom meggyorsult — úgy közelebb, közelebb jutottam feléje — mingyárt utólelem . . .

Hirtelen megállt és felém fordult.

Mint orszlány a zsákmányára úgy ugrottam oda hatalmas szökéssel, hogy birtokomba kerítem és — váratlanul kemény, testi ellentállásba ütköztem.

Látatlanul két olyan oldalbalokéssal lökött el, minöben még ember nem részesült.

Fedtemben gyorsösen összecsaptam kezemet és karjaim közé szoritottam azt, ami látatlanul elöttem állt.

A gyors mozdulat meglödtött és testem egész hosszában végigtörtöltem, alámjuntott pedig egy ember, akit átolele tartottam és aki csak most lett láthatóvá.

Most már értelem az egészet.

Ennél az embernél olyan láthatatlanná teszi azt, aki kézben tartja, de nem teszi látatlanná az árnyékát. Ilyen fészék lehetett nála s az a most kishetett a kezéből. — Körülnéztem, mingyárt megpillantottam a láthatan fészék árnyékát, fölkaptam azt és föl-gyorttam. Látatlanul, árnyékatlanul tartottam zsákmányomat kezemben.

(Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

A NEW-YORK

életbiztosító-társaság.

Alapítottát 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul. 1886. január 1-én az aktívák 346 millió frankra ragtak. — Felosztható nyeresémy többet 46.611.632 frank.

A tőke letétek jövedelme 17 1/2 millió frank, a mi az aktívák 5 1/2 % és a takarék 6 1/2 %-át teszi.

Fenállása óta, 1886. január 1-ig a társaság kifizetett:

Esedékes biztosításokért 228,008,071 frankot
Nyeresémyekért és visszváltásért 233,687,453
Az aktívák (többlete a passzívok felett) 1885-ben 14 millió frankkal szaporodott. Az 1885-ben újonnan letett biztosítások 355 millió frankra emelkednek.

A társaság Europa fővárosaiban, épügy mint Ázsiában. Afrikában, Amerikában fiokokat állított fel. Mint tisztán kölcsönösségen alapul és mitűn nincsenek részvényesei, a tőke és nyeresémy a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:

A Magyar általános hitelbank.
Magyar kereskedelmi bank.
Magyar pénzváltó s leszámítoló bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignácz és fia.

Közelebbi felvilágosításokat ad:

a „NEW-YORK”

életbiztosító-társaság Igazgatósága,
Budapest, Nádor-utca 9. szám.

A legjobb
cigaretta-papír
a világon

LE HOUBLON

francia gyártmány.
Cavley és Honrytól Párizban.
Utánzásokat mindenkül óvatik.
Ezen papirt dr. Pohl J. J., dr. Lachner H. dr. Lippmann R. urak vegyészeti tanári a borsí egyetemen, legmegelőbbben ajánlják, és pedig kitűnő minőségű és abszolút tisztaságúak. Fog- és szájnyálkahártyájuk anyagával szíves vesztve, mely az egészségre hátrányosan hatna.

Egy bécsi kalapgyár
kereskedőknek, kik a divat- vagy norinbergi szakmában kereskednek, Zomborban és más nagyobb városokban termékeiből

egy bizományi raktárt
jutalék mellett óhaját átadni.

Ajánlatok német nyelven „D” 1012 jel alatt Rudolf Mosse hirdetési irodája Bécs intézendők.

ad 142 szám közgy. 1887

Hirdetmény.

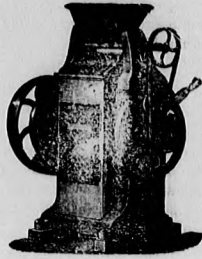
Zombor szab. kir. város törvényhatóság bizottsága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint ezen város közönségének 1887 Augusztus 31-én tartott rendkívüli közgyűlésében 142/887 szám alatt kelt határozattal az osztrák magyar banknál felvett 225000 és 30000 frtnyi 4 1/2 % kós záloglevélbeli jelzalog kölcsönök még fizetetlen tökéhátrálékainak konvertálása ezéjjából ugyancsak az osztrák magyar banknál egy 246000 frtra rugó 50 év alatt kisorsolás alá eső 4 %-os záloglevélbeli kölcsön felvételét határozta el.

Ezen határozat az 1886: XXII. t. ez. 8 §-a értelmében a mai naptól számított 15 napig azaz 1887 szeptember hó 15-ig a városi jegyzői hivatalban közszemlére kitétetett és ellene fellebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz ezimezve benyújthatók.

Kelt Zomborban a városi törvényhatósági bizottság 1887 év augusztus hó 31-én tartott közgyűléséből

Vuklesevics Péter,
polgármesteri helyettes.

Ganz és Társa,
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDAPESTEN.

FISCHMANN ADOLF
Lső szigetvári henger-gőzmalom.

Ganz és társa uraknak, Budapestben.

Tegnap két hengert küldtem fel, melyeket mentől előbb rovatkolni és visszaküldeni sziveskedjenek. Ezen alkalommal nyomórnre szolgál önket értesítheti, hogy azon hengerszék, melyet **önök nekem 1881. évben szállítottak**, ezen egész idő alatt kitűnően és jól működött, jelenleg csak másodsor rovatkoltatik, számtalan esetben részben a munkások vigyázatlansága, részben véletlenül vasrészek jutottak a hengerek közé, s ennek dacára a rugó teljes megelegedésre működtek, ugy, hogy **öt év óta a két hengerszékem még tökéletes ép állapotban van, kivált a fogaskerekek, melyek zajtalanul működnek és rendkívül kitartók, ugy, hogy a fogaskerekek hengerszékimmél jelenleg még folyton jó állapotban vannak.**
Kérem megrendésem azonnali kivételét s maradtam tisztelettel:
Fischmann Adolf.

TRUMMER MIHÁLY hengermalma
Preunthofban, Radkersburg mellett.

Ganz és társa uraknak, Budapestben.

Önök által részemre szállított 21. sz. simán örlő hengerszék már 8 nap óta működésben lévén, felhasználom az alkalmat ezennel ki nyilatkoztatni, miszerint működésével teljesen megelegedve vagyok.
Mellékelve méltóztassék stb.
Trummer Mihály s. k.

Szigetvár, 1886. február 18.

Radkersburg, (Steierország) 1887. április 2.

SCHEMBER C. és FIAI

es. kir. udv. szállítók, es. kir. szab. hidmérleg-gyárosok

Raktár:
Andrássy-ut 1.

BUDAPEST

Gyár:
Rotteubiller-utca 12-14.

Gyárhelyiségünk gépezeteink kivételével folyton, azon helyzetben vagyunk, hogy kereskedelmi tizedes mérlegeinket az alábbijegyzett — készpénzbeli — árak mellett szállíthatjuk gyárunkból.

**Scala-
mérlegek**
súlyok nélküli mérlegelésre.

Marhamérlegek
Hidmérlegek
s. a. t.

Á r a k:

	25	50	100	150	200	250	500	750	1000	kilgrmra.
AA	---	---	---	13.50.	15.75.	18.---	24.50.	31.25.	38.---	
A□	7.25.	8.50.	11.25.	14.75.	17.---	19.---	---	---	---	
□□	---	---	13.25.	16.---	18.---	20.---	29.---	36.50.	45.---	

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Értesítés a t. szülőknek!

A zárdában

használandó összes

tankönyvek és iskolaszerek
nálam kaphatók.

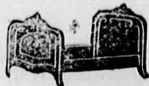
3-8

Mely tisztelettel

Hecht M.-féle könyvkereskedés.

A rettentő veszteségek,

melyeket a nagy londoni vasbutor-gyár Godderidge Brothers and Comp. a Glasgovi bank legutóbbi jelentékony bukása által szenvedett, annyira megrendítette azt, hogy elhatározta magát, a gyárt megszüntetni és a tömegesen készletben levő, minden kiállításon az arany éremmel kitüntetett yasbutorokat a gyári árak 1/4 részéért véglegesen eladni.

HEMMER S., gépraktár
Bécs, Landstrasse, Krieglbergasse.

Főképen nyáron és őszkor a vaságyak sokkal praktikusabbak mint a fa-ágyak, mivel azok semmiféle fergét, vagy tisztálanságot nem tartalmaznak, s sokkal tartósabbak mint utóbbiak. 4-6

Cigaretta-ázóknak.

A „Braunstein Frères” gyára (Paris 65 Boulevard Exelmans) által készített
cigaretta-papír

az ide mellényomattott gyári jeggyel

Les dernieres Cartouches.

az osztrák-magyar birodalom legelső tudományos tekintéllyel által is összehasonlító vegyelmezes alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségre ártalmas anyagtól és a létezők között a legkönnyebb és legkifinomott cigarettapapírnak ismertetett el.

Mintán nálunk is azon meggyőződés terjed, hogy a cigaretták jószaga első sorban a papír minőségétől függ, annál fogva a „Les dernieres Cartouches” papír mindig kedveltebbé válik és minden ilyenmu czikket árszótónál kapható.

Válódi csak azon papír, melynek etlquettje az ide mellényomattott rajzhoz hasonló és „BRAUNSTEIN FRÈRES” czéget viseli. Hogy osztrák-magyarországi vevőt e gyár pontosan kiszolgálhass, „Braunstein Frères”

keresked. törvényeszkleg bejegyzett cég alatt
BÉCSBEN, II. Negerlegasse 8. szám alatt gyári raktárt nyitott.